

A' ROMAI TSASZARIES AP. KIRALYI FELSEG,
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Pénteken 27. Januariusban 1792.

Belső elegyes Tudósítatok.

Már egy néhány napoktól fogva nem a' földön, hanem a' földben sétálunk *Bétsben*, mivel már kétszer 24 órától fogva tsepereg a' Fársáangi hovat olvasztó eső.

Azt akarják némellyek erősíteni, hogy az ujj Hadi Collegiumhoz rendelt fő Vezérek közül némellyek, u. m. Gr. *Kollarédó*, Gr. *Harrach* és Generál *Mikovinyi* Urak ezen Hivatalt ő Felsége előtt leinstálták volna magokról; a' kiknek helyekbe neveztettenek volna G. *Nostitz*, és Májor *Sternthal* Urak — a' harmadik pedig nem tudatik.

Az eddig Erdély Országában volt Táborig *Superior* T. *Mudrák* Ur hofszas és hiv szolgálatja után nyugodalomra lépett egész fizetésével, sőt azon fi-

zetését-is, mellyet úgy fog vala, mint *Ex Jesuita*, kegyelmesen meg-engedte ő Felsége, hogy hóltig foghassa.

A' *Mitroruszky* gyalog sergénél volt Oberstlájdinánt *Grummer* Ur Obersterré, az első Májor B. *Bender* Oberstlájdinántá — — a' második Májor *Stenzsch* Ur 1. Májorrá lettenek. — A' Fő Hertzeg Palatinus szolgálatján volt Gárda Májor Gr. *Pálfi Leopold* Ur ő Ngát valóságos Májorrá tette ő Felsége a' Tábornál egész fizetéssel, és a' F. Palatinus mellett fog tovább-is maradni. — — Az Uralkodó Hertzeg *Koburgnak* 2-dik fia, a' Feldm. H. *Koburg* Sergénél Hadnadgyá lett.

A' F. Király T. *Kármán* Josef Urat gyermekeivel edgyütt, nem külömben *Tokody* Mihály és *Tokody* András Urakat, a' Budai Zsinat ajánlására, a' magok külömb külömb érdemeikért Nemesi Ranggal és Jussal méltoztattal meg-ajándékozni. — Amaz, a' Gazdaságban magát mindenek felett kimutatott, és már ez által mind maga, mind (most halva lévő) Felesége arany érdem pénzt-is nyert. *Szarvasy* Évang. Prédikátor T. *Thesodik* Sámuel Ur, a' maga már tudva lévő érdemeiért ingyen Nemesiséget nyertnek lenni mondatik.

Már jelentettük vala Felséges Urunknak azon kegyelmes rendelését, melly szerint ennekutánna minden kegyelmét, fizetését, rangét 's több effélékét, a' Királyi Zsámoly-szék előtt esedezőknek könyörgő Leveli az esztendő végén terjesztetnek, a' Fejedelem Atyai szemei eleibe. — A' múlt Esztendőben Dec. referáltatnának e' szerint azok, kik nemességért esedeznek vala Hazánkban, és 75 személyeket tett ő Felsége ekkor, külömbb külömbb érdemeikért nemesekké. — A' Pesti Evan. Zsinat ajánlására e' következő 12 személyek nemesítettnek-meg a' többi között: „ János And. *Afzman* Sopronyi Senátor. — *Petrotzi* Márton, *Lényi* János, *Czibor* Adám, *Právi* Mátyás, *Thaisz* Márton és

és *Hámos* Pál, mind Gömör Varmegyei Bányászok, és nem különben *Tomheuser* Boldisár, Selmets-Bányai Bányász. — *Pothkonitzki* Adám Kismárkhi Rect. Prof. — *Kláritsai* János néhai iskola Visitátor — *Kaltenstain* — másképpen *Hideghövi* *Tobias* Ujhellyi Patikarius, — és végre idősebb *Mészáros* János Györi kereskedő Urak nemesi Rangra léptenek.

A' Világnak egy szorgalmatos betsületes Polgárja, a' Keresztényi Társaságnak egy Felebarátját szerető buzgó Tagja, Jobbágyinak gyámola — egy minden kevélység nélkül élt, a' Magyar Nemesi Renden csak nem leg-gazdagabb *Palini Inkei Boldisár* Ur, ezen hón. 21-dikén meg-hólt *Palinban*. — Nyugodjék tsendesesen ezen áldott néhai Attya a' *Kurirnak* !!

Ő Felsége kevéssel ez előtt parantsolni méltóztatott az Auszriai - Tseh Udvari Cancelláriának, hogy az az el-töröltetett Klastromoknak állapotjáról, és az ő Felsége eleibe folyamodott, és edgyet értő vólt Szerzeteseknek Klastromjaik' helyre állítása végett lett esedezésekről adná a' maga vélekedését, minden környül-állásoknak jelentésével. — Az Udvari Cancellária ő Felségének e' kegyelmes parantsolatját ja' múlt esztendei Decembernek 28-dikán az Udvari Papi Commisio által tellyesittette, 's bé-mutatá, hogy 1780-dik esztendőtől ólta, az Auszriai, Tseh, és Gallitziai Tartományokban 309 Férjfiúi, és 104 Asszonyi, mind ölzve 413 szerzetesi Klastromok töröltettenek légyen el, és még mostanság 420 Férjfiúi, és 49 Asszonyi, mind ölzve 469 Klastromi Községek állanak-fenn; mellyek közzül még 129-en az ez után léendő el-töröltetésre, és más meg maradt Klastromokkal való egyítésre rendeltettek. Tsak 53 el-töröltetett Klastromokból kérték magányos Papok helyre állittatásokat. — Ő Felsége erre ezt a' kegyelmes rendelését méltóztatott adni: „ hogy az el-töröltetett Klastromoknak, Fundátzioknak helyre-állítások egészen el-maradjon. „ A' melly-is minden Országi igazgató

Tanátsoknak, e' hónap' 17-dikén költ Udvari Parantsolat által azzal a' hozzá tétellel adattatott tudtokra, hogy ez után a' Klastromok' vissza-állítása eránt elő-forduló Kéréseket ő Felségének e' most' jelentett akarátja szerint tegyék félre.

Ő Felsége a' folyó munkákra (acta currentia) nézve e' következő kegyelmes parantsolatot méltotatott minden Udvari, és Hazai Kormány-székekhez e' hónap' 11-dikén útasítani.

A' Kormány-székek úgy folytathatták ez után is mind ez ideig a' folyó munkákat; azonban egyedül tsak az olly tárgyakat, mellyek vagy egyenesen az Acták közzé tétetődhetnek, vagy a' szükséges tudósítás végett oda, a' honaan jöttek, vissza küldetnek lehet folyóknak tartani, 's a' nélkül, hogy a' Tanáts' eleibe mennének, el-intézni.

Ennekutánna a' Bétsi nyomtatandó Könyvek vizsgáló helyére adott Kéz-írások mindég 2 egyenlő Exemplárookban adattatnak - bé, egy a' napokban meg-ujult parantsolat szerint, melly Exemplárok közzül az edgyik ott marad, a' másik pedig az all írással vissza adatik.

Az útban lévő Török Követ még a' jövő hón. 16-dikán jö - bé Bétsbe, és Gr. *Falkenstein* Ur rendeltetett ennek a' *Liniánál* lejendő el-fogadására, 's bé-vezetésére. — H. *Lobkovitz* Ferentz a' H. *Schvartzenberg* Kisalfszonyát vézsi Feleségül.

Azt bizonyoson irhatjuk, hogy az útozásra parantsolatot vett Sergek közzül még egy is meg nem indúlt, és hogy meg-állásra való parantsolatot kaptanak; de hogy Bétsben a' fegyveres műhelybe a' munkások meg-szaporittattak, és hogy az *Artilleria* parantsolatot kapott, hogy még meg-lévő hámos Lovait el-ne adja — sőt a' maga tábori szekereit útnak készittse az - is igaz. — Mi a' tzélja mind ezeknek nem tudjuk — de a' mi embert szerető Kegyelmes Fejedelmünk alatt, ki azt akarja, hogy min-

minden Jobbágyai tsendességben éljenek, háborútól nem félhetünk. — A' háborura való készülétek sokszor csak a' lehető háborunak böltés el-kerülésére tzeleznak.

A' Tsászári Királyi Fiskus nem ok nélkül kéri a' számat a' Revoluzionak némelly tagjaitól az Archrivumból el-veztetett némelly irásokról. Ez a' forsa a' többek között az ő ugy nevezett *Veress Könyveknek*, melly az Uralkodó-széket valósággal méltó boszszankodásra ingerelhette, mellyet hogy a' Fejedelem szeme előll el-dughassanak, idegen Tartományba titkon által praktizáltak vala.

Ezen *Veress Könyvben* tanáltató Lajstromból kitéttik, hogy 9 Abbásoknak és 6 világi Személyeknek 3 hónapok alatt Brédában való mulatások, csak egy alkalmatossággal, az Ország Kintstárjának 149,756 forintyába került, melly summának Lajstroma a' *Veress Könyvben* e' képpen tanáltatik.

A' *Vlierbeki, Villersi, Sz. Bernárdi, Grimbergi, Parki, Heylissemi, Torgerlovi, Everboodei, és Sz. Gertraudi* Abbásoknak Brédában meg-kivántott élelmekre, és egyéb költségekre, Quiétántziára 69,933 fl. — 18 Stib. 6 Pénz.

Ismét Báró *Vanhovénak* hasonló *Brédai* költségére 15,120 fl. — 13 Stib 3 pénz.

Ismét: Gróf *Limminghennek* 14,701 fl. — 13 Stib. — 3 pénz.

Ismét: Báró *Hooghvorstnak* 12,832 fl. — 19 St. 9 pénz.

Gróf *Durásnak* 13,140 fl. — 7 Stib. — 6 pénz.

Báró *Romersválnak* 11,999 fl. — 19 Stib. — 9 pénz.

Vandernótnak 12,028 fl. — 1 Stib. — 6 pénz.

Még egy más *Aviso Lajstrom* e' következő *rendel*: — Parantsoltatik, hogy a' *Tongerlói* Abbásnak az *Insurrectió* alatt, és az előtt Brédában tett költségében az ő Quiétántziájára fizettségének 284,000.

A' *Vlie-beki* Abbásnak 32,000. — A' *Bernhár-dinak* 120,000.

A' *Villierinek* 58,000. — A' *Grimbergeninek* 42,000.

A' *Párkinak* 58,000. — — Az *Everboodeinak* 62,000.

A' *Heylisseminak* 20,000. — A' Sz. *Gertraudinak* 12,000

A' *Gembuxinak* 32,000. — A' Sz. *Mihályinak* 52,000.

A' *Dililingeminek* 5,000 forintok.

Parantsoltatik, hogy *Manné* *Alszonynak* a' *Brédába* mulató *Auschns* *Commissio* számára költsön adott pénzben 13,000.

Az *Yvei* *Grófnénak* 18,000. — N. N. *Printz* *Alszony* *Biztosának*, a' mutatott oltalomért 100,000.

— Ismét a' nevezett *Printz* *Alszony* *Szoba* *Alszonyának* 25,000 forintok fizettefsenek.

Parantsoltatik, hogy a' *Mekhelni* *Érseknek* titkos költségekre 488,000. — Az *Antverpiai* *Érseknek* 162,000. — A' *Lüttikhi* *Státusoknak*, a' *Sergek* szabadon való kérésztül bortsátásáért 80,000. — — *Polgármester* *Fábrynak* 32,000 forintok fizettefsenek. — *Egész Summa* 1,844,756 fl. — 15 St.

Némelly *Udvaroknak* régi bóldog szokásai szerint, jó lett volna ezen *Státus* nevezett tagjait *Brédában*, ezen *Pünkösdi* *Uralkodókat*, a' *Revolutzió* előtt - is, az alatt - is minden héten leg - alább egyszer, a' *Revolutzió* után - is újra meg - mázsálni.

Pestről. Jan. 9-dikén. „A' *Török* *Követ* eránt, tegnap publikáltatott az ide való *Magistrátusnál* a' parantsolat, hogy t. i. *Februáriusnak* első napjára minden készüléteket tétessen, annak illendő elfogadására. A' több nagy készülétek közzé tartozik: 400 hámos lovaknak, 's négy négy személyre való két hintóknak ki-állítása. Azért fognak olly feles számú lovak készen tartatni, mivel ha akkor - is úgy talál zajlani a' *Duna*, mint most: úgy *Vátnak* fogja venni útját a' *Követ*.

A' mint még ma egy hete előre jelentettük vala, A' múlt Vasárnap tartatott, *Ferentz* Fő Hertzeg' kedves Hitvese', és hat heti Leánykája' közönségesen való *meg-áldatásoknak* pompás tzeremoniája. Dél előtti tizenegy órára, fel-gyülekeztek az Udvarhoz fényes öltözeteikben a' Méltóságok. Tizenegy óra tájban le-indúlt a' Ts. Kir. Felséges Familia az Udv. Kápolnába. — *Ferentz* Fő Hertzegnét, ki a' maga szülöttjét ölében tartotta, két Udv. belső Inasok vitték le a' garáditson egy üveg-veres székben egész a' Kápolna' ajtajáig; holott-is ki-szállott a' Fő Hertzegné, 's egy bársony párnára leborulván meg-áldatott *Migazzi* Kárdinális által. Az után bé-menvén a' Kápolnába, a' nagy oltárra helyhette egy bársony párnán kedves Leánykáját, minek-utánna meg-áldotta volna azt Kárdinális ő Eminentziája, le-vette a' Fő Hertzegné fő Udvari Mester Afzszonya az oltárról, 's bé-ülvén véle azon üveges székbe, mellyben *Ferentz* Fő Hertzegné hozatott vólt-le, fel-vitetett a' kis Fő Hertzeg Afzszonyka' rendes szobájába. — A' két rendbéli áldást követte a' Sz. Mise. Ennek végződésével az arany szálába tért vissza az Udvar, a' hol körülvétetvén ő Felségek a' mind két nemű fő Méltóságoktól egy darab ideig beszéllgettek (ezt nevezik *Cercle*-nek) 's azzal vége lett a' pompának. Estvére mind a' két Udvari Teátromba ingyen botsátatott-bé a' Nép. — A' Redutba bé-vitte *Ferentz* Fő Hertzeg kedves Hitvesét: holott mint egy fél óráig sétálással mulatták magokat ő Fő Hertzegségök. „ — Ugyan ezen nap egy nagy Hazánk-fia, u. m. Gr. *Bothyáni* Ferentz Ur ő N-sága néhai Gr. *Erdödy* László Ur kellemetes örvegyével hites Társi életre léptek.

Az itt fel-állott Hadi Collégiumnak edgyik érd. Tagja F. M. L. Báró *Splényi* Gábor Ur ő Excja már Bétsbe ezen hivataljára fel-érkezett. — F. M. L. Gr. *Harrach* Ferdinánd Ur' helyébe, a' ki nem jöhet

jöhet fel betegsége miá, B. *Vétsey* F. M. L. ö Ex-
cellentziáját rendelte ö Felsége *Debrotzenből* a' Kom-
misszió mellé. Gróf *Collorédó* Fő Hadi Vezér,
meg-köszönte a' Kommissziónál való Afsefsorságot.
Még nem tudjuk, ki lesz helyette. — —
Mig tartani fog a' Kommisszió, minden Tagnak
naponként való fizetést rendelt ö Felsége. Egy
Feldmarsall Lájdinántnak tiz forintja jár naponként;
's a' melléje bérelt Inas-is, a' közönséges Kintstár-
ból fog fizettetni.

Az *Erdélyi* Udvari Kántzelláriánál Regisztrátor:
T. *Csüdor* Ferentz; Expeditor: *Felzegi* György;
és Protokollista: T. *Csedő* László Urak, a' más
Udvari Kántzelláriákon, ugyan ezen hivatalokat vi-
selőknek hasonlatosságokra, *Secretáriusi* (Titokno-
ki) Ranggal tiszteltettek-meg ö Felségétől; úgy mind
azonáltal, hogy Titoknoki fizetést tsak akkor fog-
nak venni, mikor valósággal Titoknoki kötelel-
séget tesznek.

Valamint Erdélyben *N. Enyeden*, ugy *Pesten-is*
a' Tanuló Ifjúság között egy Magyar nyelvet mi-
velő és gyakorló Társaság állott-fel, melly igen jó
jel a' mi nagyobbatska Tudományokat tanuló if-
jainkban. Már Magyar, Toth és Horváth Orszá-
gokban minden *Gymnásiumok* mellett vagynak Anyai
nyelvünket tanító Professorak az ö Felsége Atyai
Kegyelmességéből, és 50 esztendő alatt nagyot
igérhet Kedves nyelvünk magának — de azért a'
Német nyelvet minden más idegen nyelvek között
a' mi Ifjúságunknak tanulni, melly hasznos és szük-
séges legyen, nem lehetne 100 báll pappirosra le-
írni. E' nélkül nagy Hivatalokat sem a' Hadi, sem
a' Polgári életben folytatni alkalmasok soha sem
lehetünk — a' mi Kedves Szomszédjainkkal, 's má-
sokkal-is a' Hazánk küszöben kívül *Commertiumot*,
Kereskedést nem tarthatunk — sőt ki se léphetünk
— A' nyelvet pedig addig tanulja az ifjúság, mig
az az forgató inak meg nem vastagadnak.

A' *N. Enyedi* Társaságról ez iratik — „1791-ben
Septembernek 7. dik napján állottunk öszve mint egy

36-on olly tzéllal, hogy a' mennyire tehetségünk engedi, gyakoroljuk magunkat édes Anyai Nyelvünkben. A' Grammatika, régi Irások jobbitása Syftemák dolgozása, szokás írása 's a' t. több időt és nagyobb elmét kívánnak; mi azért Ifjak lévén tsak némelly rajzolatokban ódák írásában, apró fordittásokban, Levelekben, nevezetesebb gondolások ki-fejezésében, 's több ilyenekben foglalatoskodunk. Ugy intéztük-el mindazáltal Társainkat, hogy ha környülállásink engedik, legyenek köztünk olyanok-is, kik a' Filozofiában, Historiában, Critikában, Nyelvekben, Poésisban, és egyéb effélékben tökéletesítvén magokat, idővel nagyobbakkal is szolgálhassunk édes Hazánkknak. Ugy igyekezünk, hogy minden esztendőben kétszer nyomtattassunk ki valamit, a' mi most Sajtó alatt is van, 'Sengéje igyekezetünknek mint egy 10 árkusnyi munkában. A' Társaság Tagjai elsőbben tsak a' Kollégyomhoz tartozókból állottanak, de már most külső emberek-is meg tisztelték, és ujjabb ujjabb pártfogókra találunk. Holmi meg-kivántató költségre magunk ajánlottunk pénzt, és ez egy néhány száz forintokra rá ment. Minden héten kétszer gyülünk öfzve, és akkor öfzve olvasván munkáinkat, a' hibákat fel-fedjük, jobbitjuk, útaltjuk, és a' melly munka közönségesen meg-hagyatik, azt a' Társaság Jegyző Könyvébe bé-irják. Akárki által láthatja, hogy ez egy ártatlan tziel, még-is sokan vagynak, a' kik nem hogy ezt elő mozdittanak; sőt inkább üldöznek, gyülölnek, tsufolnak, és egész órákon a' Katedrából honnan az Ifjúságot tanítani kellene, minket gyaláznak; sőt e' sem elég, hanem sok más szin alatt kívánnak meg-rontani. Mi mindazáltal olly el-tökélett szándékkal vagyunk, hogy soha tzielunktól el-ne áljunk, és az üldözés között-is meg-bizonyittsuk Hazánkknak, hogy mi nem Fatyak vagyunk. A' mi Társaságunkban egy sints alacsony ember, mert ha születése alávaló-is némellynek, ki-pótolja azt belső nemessége, melly a' józon világ előtt egy valóságos érdem.

Kolosvárról, Jan. 12-dikén. „A' Provinciális Exaktorátus által ment innen Szebenbe addig, míg már a' *Computusnak* (számvetésnek) vége nem lesz hanem a' *Cameralis Exaktorátus* itt maradt.

Gige 17. Jan. — „T. Somogy és Baranya V-megyékben melly kevés, és tsak nem semmire való Oskoláink légyenek, azt magok, a' Magyar Ország Tükrötskéjét olvasó gyermekek - is jól tudják. Ezen káros és veszedelmes fogyatkozását látván M. Gróf *Festetics* György Ur ö N-sága a' N. Somogy V-gyei Oskoláknak, itt nállunk a' *Helvétziai* Valláson lévők Ekklesiái Elöljárókat magához hivatván egy gyönyörűséges *Gymnasiumnak* való helyet mérete - ki — sőt nem tsak, hanem ennek fel - építésére - is minden szükséges dolgokat ingyen ajánlván, olly kegyes rendeléseket méltóztaték tenni, hogy minden órán egy 2 *kontignátios* *Gymnasiumunk* épittessék, mellynek párja ezen a' földön nem lézzen — a' Profeflor fizetésére pedig maga kíván ö Nga Fundátiot tenni. — Sem Hazájával, sem Nemzetével, soha ezen mi áldott Kegyes Urunk nagyobb jót nem tselekedhetett volna. A' következő maradék - is áldást fog kívánni az ö N-ga hamvára.

Hogy a' *Budai* és *Pesti* Zsinatok a' *Hierarchiát* nem kívánták, 's azt meg nem erősítették; azzal nem azt kívánták véghez vinni, hogy már most egy éretlen ifjú Földes Uratska a' maga Prédikátorát le - *mendéksozza*, 's azt meg ne betsülje; mert ha mi a' mi Papjainkat 's Prédikátorainkat meg nem betsüljük — ki fogja idővel ezen Hivatatra adni magát. — Itt egy Levelet halgatok - el betsületből — érti az a' kit illet — 's azt mondom: *Kenyer nélkül, bot nélkül, ne hadgyátok a' Pásztor* — 's betsüljétek - meg, ha a' maga nyájától őrzi.

Külső Országi Tadofitások.

Páris. — Itt köz-kézen kering egy *Lotharingiai* jelentő Levél, mellyben ezen Tartomány a' maga régi szabadságaira való visszsa vágyását nyilatkoztatta-ki, mely ő szabadságai néki 1736-ban, midőn Frantzia Országhoz kaptsoztatott, a' *Bétsi Trakta* által erőszittettek meg. Külömben pedig, ha ezen szabadságai visszsa nem adattatnának, ez úttal ismét a' Tsászárnak, mint Lotháringiai Hertzegnek fogná magát alája vetni. — Ez bajoson fog még most hamarság meg-esni. — A' Frantzia leg hiresebb Ministereknek 100 esztendőknél tovább fött a' fejek benne, hogy ezen Hertzogséget Frantzia Országhoz foglalhassák.

Párisban Jan. 8-dik napját egy fegyverében öszült öreg katona, a' Nemzeti-gyűlésben mankós botjára támaszkodva fel-szollalván, igen nevezetelsé tevé. — „Én *Sbirre Millhelm* vagyok — így szoll a' *Szegény Öreg* — az 1740-béli tsatákban, a' *Mastrichti* ostromban, a' *Fontenoa*, *Laufeld* és *Rocrea*-béli Batáliákban viaskodtam. A' *Laufeldi* tsata után, midőn egy néhány pajtásimmal az ellenséget üznök, a' jó szerentse egy Sántzban két rongyos köntösbe öltözött emberekre vezérle bennünket. Rájokugratunk — 's hát Generál *Ligoniert* és a' *Cumberlandi* Hertzegot támoldtunk - meg. Öket - is segítették ugyan az Anglus katonák: de a' szerentse még-is fogjommásinálta *Ligoniert*. Ő a' szabadságért minden kintsit és pénzt nékem akarta adni: én még - is ötöt magát a' Frantzia táborba fogságra hoztam, és jutalomul nyertem érte — semmit. *Ligonier* magatsudálva mondotta: hogy lehessenek Frantzia Országban illyen jó katonák, ily rosszszúl jutalmaztatván-meg! — Én még az után 17 esztendőkig szolgáltam, de semmi előmenetelt nem remélvén, nyugodalomra mentem, és esztendőnként 100 Livrákat, de ezeket-is csak héba-hóba kaptam. — — Ugyan Uraim! meg-engednétek é, hogy a' *Ligonier* tsudálkozásának Frantzia Országban még ma-is helye

lye legyen? — nem Uram! én tudom hogy ti, a' szegény *Sbirre Milhelimet* koldulni járnai nem engeditek. „ — *Nem, Nem* — minden szegeletekből kiáltják vala mindenek — és a' szegény *Sbirre Wilhelm*, 7000 Livra ajándék iránt, egy néhány szempillantások múlva, Dekretomot nyere.

A' *Nemzeti-gyűlés* már előre meg határozta vala, hogy semmi uj-esztendői köszöntéseket el ne fogadjon, de azonban, hogy maga se tartozzék a-val senkinek. Ezt a' közelebbi uj-esztendői tzerémoniák alkalmatosságával véghez-is vivé; mert nem hogy meg-jelent vólna az Udvarnál, hanem az alatt, még mások, u. m. az Udvari Dámák, Herzeg Afiszonyok, Udvari Tisztek 's a' t. a' Királyt tisztelték, a' *Nemzeti-gyűlés* az alatt ülést tartván, a' künn vándorló Printzeket vádló Dekretomot készítettél. — Ezen lépése a' *Nemzeti-gyűlésnek* nem kevés fájdalmat okozta a' Királynak.

Jan. 8-dikán elő fordulván, hogy az el-töröltett Klastromok között többnyire mindenikben csak 3 vagy 4 Apáttzák tartozkodnának (*idősök lehetnek ezek*) 's ezek miatt az épületeknek el-adása akadályoztatnék, tehát javasoltaték, hogy 12-tönél kevesebb sohol-is edgyütt ne lehessen, hanem azok kik kevesebben vagynak, másokkal adattassanak öszve. — Az ilyen Apátza léánkák között, kik egy Klastromban hárman vagy négyen önként benn maradtanak, bajos lenne váloztani.

Valamint Párisban, ugy más részeiben - is az Orzágnak, sokan kezdik a' vizsza jövő ki-vándorlottak magokat mutogatni. — A' *Strászburgi* Püspökségnek Német Orzághoz tartozó részében, 's különösen *Ettenheimban* még mind ez ideig megtartott Kárdinális *Rohán* valami kitsint a' maga Püspöki méltóságából. Még csak nálla vala már utollyára menedék-helye a' künn vándorló *Franziáknak*, kik ugyan fegyver nélkült költöztenek Trévireből hozzá által, de itt fegyvereket ismét készzen tartják vala. — Ugy halljuk, hogy a' Tsászár

szár ezen Kárdinalisnak-is meg-izente volna, hogy minden idegen fegyveres Sergeknek ki-adja a' maga földéről az útat, külömben magának tulajdonítsa, ha a' Frantzia Nemzeti katonák réája tanálnak ütni, kik a' Rénus vizén e' végre már hidat-is készittének. — A' hírek azt bizonyítják, hogy az olta, miolta a' Tsászár a' ki-vándorlott Frantziáknak iminnen-amonnan az útat ki-kezdette adni, az ő Felsége nevét és a' Frantzia Királynéjét, tsak hogy nem imádják a' Frantzia Patrioták.

Egy Anglus a' napokban bé megyen a' Frantziák N. Gyűlésébe, és 1000 Livrákat ajánl a' Frantziák szolgálattárára. Azonban kérdésbe fordul, hogy vallyon illenék e' Frantzia Nemzethez, idegentől ajándékot el-venni? — *Igen-is illendő* — felel egy *Pastoret* nezü Deputatus — *mert minden szabad emberek a' világon együtt tsak egy Familiát téznek*; — melly felelettel az egész N. Gyűlés meg-elegedvén, bé-kafsálá az 1000 Livrákat.

Ha a' *Nájvidi* Ujjság' Párisi Levelezőinek hitelt adhatnánk, e' következőket irhatnók ide belőlle :

Páris Jan. 12-dikén. — *Nárbonné* a' hadi Minister bé-járván a' háborus széleket, meg-szemlélte a' Sergeket, de nem tanált köztök sem rendet, sem fenytéket. — Ministerségéből való el-botsáttatását kéri. — Az Ország Finantz Ministere-is e' következő jelentést tette magáról :

„ Én öszve számláltam az Ország Finantzziáját. A' nékem adatott parantsolat ez vólt, hogy 40 Milliokat szerezzek öszve a' jelen-való háborura — még pedig kész pénzben : — én ezt véghez nem vihettem — tehát el-botsáttatásomat kárem. „

Koblentz 12. Jan. — A' Tréviri Válofzó Papi Fejedelem egy jelentő Levelet véve közelebbről a' Frantziák Királyától, mellyben az iránt tétetik bizonyossá, hogy már most leg-kisebbet se tartson tartományaira nézve a' Frantzia fegyveres Sergektől; mert ő Felsége, a' Frantziák Királya, a' széle-
beu

ken minden felöll ki-hirdettette, hogy a' Frantzia Sergek a' Német birodalom iránt a' leg-nagyobb szelidséggel és emberséggel viseltessenek. — Ugyan ezen Levél erősíti ujra azt-is, hogy a' Frantzia Király edgyezést kezdett a' maga künn vándorló testvéreivel.

A' *Náividi* Ujjság-író, még ezt-is írja, hogy a' Printzek egy rövid *Ja*, vagy *Nein*ért küldötték volt Bétsbe a' *Naszszau* Hertzeget: — ki-is egy Követet küldvén Bétsből visszfa a' Printzekhez, ezt izente nekik a' *Leopold* nevében, — — *Ja Ja*: „ — de hogy mit tégyen ezen *Ja* — a' Tavaszig bajosan tudhattuk meg.

A' mi *Austriai Belgiumot* illeti, innen most semmi bizonyost nem irhatunk: hanem a' *Régensburgi* Német Iró után némelly Leveleknek summáját tesszük ide. „

„ *Lille* 8. Jan. — A' Brábántusoknak, kik a' Frantzia szélekre seregelnék, innen való ki-üzettésekről tétetett rendelések, tsak szemfényvesztések, 's nem egyebet mutatnak ez által a' Frantziák, hanem hogy ök-is szintén ugy el-akarják üzni magoktól a' hozzájuk vándorlott Belgákat, valamint szintén más Fejedelmek tselekesznek a' ki-vándorlott Frantzia Nemeseikkel. Azonban szemfényvesztés az egész dolog, és a' valóságból nintsen semmi. A' bizonyos, hogy a' *Vonkhot* követő Brábántusok nyilván verbuálnak. Az ő Tisztjeik éppen olyan fizetést vésznek, mint a' közelebb le-tsendesedett Rébellió alatt — a' köz katonák pedig minden napra 8 *Solst*. *Frantzia Flándriának* nevezetesebb Várofsaihoz minden nap 50 's 60-nig való ujj Belgák érkeznek-meg. Az ő Generális *Congressusok* *Douai* Várofsában vagyon, mellynek főbb tagjai, *Valkier*, két Lüttikhi Polgármester, és 5 Brábántziai Deputátusok. Ezek közt mondatik lenni Hertzeg *Bethüne-Charost* is, ki magát a' régi Flándriai Grófok maradékának nevezi, 's most a' Belgákat pénzel és jó szóval tartya. Pénz dolgából különben

ben fintsen fogyatkozások; mert egy 12 Milliós Kaszájok vagyon, és az ellenséget is pénzrel remélik hogy könnyebben meg-verhetik, ugyan ezért csak 20-ezerez magokkal szándékoznak az Austriaiak ellen jöni. *Vándermerschnek* más helyen kell praktizálni valahol; mert nintsen ezekkel. „

Brüsszel 9. Jan. — Azt mondják, hogy ezen Státusok, a' mellyek már olly régen gyűlést nem tartottanak, Jan. 12-dikére ismét öszve hivattattanak, és igen nagy dolgoknak el-igazítása forgott fenn. Az ide való Pátrióták nem várnak semmit inkább, mint a' Frantziákkal való háborut, hogy ez által magokat vélek öszve foglalhassák. Nevezetes, hogy a' Belgiumi békételen Pátriótáknak éppen ellenkező principiumjaik vagynak az ujj Frantziákéval, 's még-is a' Frantziák által remélik minden tzellyoknak el-érésére való segittetéseket. — A' békételen Hollándus Pátrióták közzül sokan tartanak Brábántziában Agenseket, kik által drága pénzen-is fizettetik a' Brábántziai népet, hogy a' ki-vándorlásra réa vehessék. A' Városokban pedig ezen ki-vándorlás minden-féle rebellis irások által eszközöltetik.

A' Kormányzék ki-hirdettette a' napokban itt Austria Belgiumban, hogy a' kinek kedve lészén, adjon a' Tsászári Királlyi Kaszszába pénzt költsön. Ez ellen a' Fels. Hirdető-Levél ellen-is, mihelylest ki-adattatott, egy motskos irást adának-ki a' pártosok, mellyben mind azokat, valakik ő Felségének ezen Kaszszába pént adni mérészelnék, keményen fenyegetik.

A' *Svédek* Királlyá Jan. 20-dikán indúlt *Geste* felé a' Diétára. Egy ujj Gárda és egy Dragonyos Regement által kifirtetik a' körülette lévő szolgálat és bátorság kedvéért.

A' *Bádeni* Márkgrófnak is tudtára adatta a' Tsászár, hogy valamint ő Felsége már az iránt minden felé rendeléseket tett, hogy semmi fegyveres Frantzia Sergeket a' maga földén keresztül ne botsálsanak, ez szerint igen jól fog tselekedni a'

Bádeni Márkgróf-is ha magát ehez tartya, és fegyveres Frantzia Sergeket az alatta lévő helységeken keresztül menni meg nem szenvedí.

Tudósítás.

Kassa 9. Jan. — *M. Udvari Tanácsos Sonnenfels* Urnak, azon halhatatlanságra méltó 3 részekből álló munkája, mellynek I. része a' Politiáról, vagy Közönséges Társaság belső bátorsága felállításáról, fenn-tartásáról. II-dika a' *Commercium*-ról vagy Kereskedésről. III-dika pedig az *Aerariáról* vagy a' Köz-jóra meg-kivántató költségnek, az Adó-fizető nép terhe könnyebbitésével való befizetéséről tanít; olly nagy kedvelséget talált a' Német nyelven azt olvasó Polgárok előtt: hogy kevés esztendőök elfolyása alatt már Bétsben öt izben nyomtattatott ujjanon. Méltán-is, mert ez a' munka magában foglalja mind azokat a' módokat, mellyek által a' Polgárok vagy Lakosok arra a' közönséges boldogságra juthatnak, mellyre való vágyódás kit kit a' Társaságban való állásra kényszerített. Ezen hasznos munkának Nemzeti nyelvre való fordításában izorgalmatoskodik Kassán egy ember - társainak boldogságát ohajtó Hazafi: melly Nemzete hasznára tzelezo szándékát addig is, mig az említett Könyvnek ki-nyomtatása felől bővebb Tudósítást botsátana, kívánnya a' fordító a' Nemes Magyar Közönségnek, főképpen pedig a' Magyar Tudomány terjesztésén iparkodó 's annak elő-menetelét munkálkodó igaz Hazafiak 's hiv Mecénások eleiben terjeszteni, remélvén hogy bizonyosan lesznek olyanok ennek a' Jelentésnek Olvasói közzül, kik ezen szándéknak tellyesedését ohajítani, sőt segíteni is fogják.